

## Washington kurnazlığı

Lizbon zirvesi öncesi füze kalkanı sisteminin komutasına yönelik belirsizlik sürüyor. Erdoğan'ın 'Türkiye'de olursa komuta bize verilmeli' sözlerine karşılık ABD'nin NATO nezdindeki daimi temsilcisi Büyükelçi Daalder, 'Önce temel bir karar alalım, komutayı sonra konuşuruz' dedi. Tartışmaları değerlendiren eski Dışişleri Bakanı İltar Türkmen ise, zirvede prensip kararına varılacağını düşündüğünü belirtti

### ANKARA

Füze kalkanıyla ilgili nihai karar için gözler yarın Portekiz'in başkenti Lizbon'da başlayacak zirveye çevrilmişken, sistemin komutasına dair soru işaretleri ise henüz cevap bulabilmiş değil. Başbakan Erdoğan'ın 'Türkiye, topraklarının genelinde böyle bir şey düşünülüyorsa komutasının Türkiye'ye verilmesi gerektiği' yönündeki sözlerinin ardından ABD'den 'önce karar verilsin, sonra komuta belirlenir' şeklinde muğlak bir açıklama geldi. ABD'nin NATO nezdindeki daimi temsilcisi Büyükelçi Ivo Daalder, 'Komuta ve kontrol konusu dahil olmak üzere, bunu nasıl uygulayacağımıza ilişkin tüm detaylar, daha sonra ele alınacak' dedi. NATO bünyesinde Avrupa'da kurulması öngörülen füze savunma sistemi konusunda önce temel bir kararın alınması gerektiğini söyleyen Daalder, 'NATO tarafından finanse edilecek ve NATO komuta yapılarının parçası gibi işleyecek bir komuta ve kontrol omurgasının oluşturulması kararının alınmasını bekliyoruz ve istiyoruz' diye konuştu.



### PRENSİP KARARINA VARILIR

Öte yandan Türkiye'nin isteği üzerinde herhangi bir ülkenin isminin zikredilmeyeceğinin açıklandığını hatırlatan eski Dışişleri Bakanı İltar Türkmen, 'NATO'da böyle bir sistem geliştirmesin mi, geliştirilmesini mi, bu karara bağlanacak. Fransa'nın da bazı çekinceleri var. Bir prensip kararına varılacağını düşünüyorum. Bu konuda Türkiye'nin veto hakkını kullanması akla yakın değil' diye konuştu. İran başka olmak üzere bölge ülkelerinin bu konuda bir şey söylemeye hakkı olmadığını kaydeden Türkmen, 'Avrupa ülkeleri hariç diğer ülkelerde silahlanma var. NATO ile sorun yaşamak doğru değil. Türkiye hassas bir bölgede bulunuyor. Bu tip sistemler potansiyel tehditlere göre oluşturulur' dedi.

### EVET VEYA HAYIR İÇİN ERKEN

21.Yüzyıl Türkiye Enstitüsü Amerika Araştırmaları Bölüm Başkanı Şanlı Bahadır Koç ise, 'Lizbon'da NATO zirvesi var' diye hemen acil karar verilecek bir konu değil. Türkiye'nin son dönemde izlediği dış politikaya bakarak füze savunma sistemine kolayca 'evet' denilmeyeceğini düşünüyorum. Bu durumun 1 Mart tezkeresi gibi bir baskıya dönüşmesini engellemeliyiz' dedi. 19-20 Kasım'da düzenlenecek zirvede, Türkiye'yi başkanlığını Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün yapacağı heyet temsil edecek.

### 'Milli Füze Savunma Sistemi' talebi

Türkiye'nin etrafında yer alan ülkelerin neredeyse tamamına yakınında füze olduğunu belirten Emekli Tümgeneral Armağan Kuloğlu ise, 'Bu sistemin hedefinde İran var. Esas itibarıyla bir ABD

projesi. Rusya bu projeyi zamanında çok itiraz etti ve sonunda Rusya'ya karşı olmadığını ispatlamak için NATO projesine dönüştürüldü. ABD'nin öncelikli amacı kendisini İran füzelerine karşı korumak. Türkiye'nin bir NATO üyesi olarak buna 'hayır' deme şansı yok. Ayrıca etrafı füzelerle dolu ve bir füze savunma sistemi henüz yok. Zaten acil olarak milli füze savunma sistemine ihtiyacı var. Savunma Sanayi İcra Komitesi bu konuda bir karar aldı. Eğer milli füze savunma sistemi kurarsak bunun NATO'nun projesine entegre ettirilmesini sağlayabiliriz. Böylece finansmanın bir kısmını da NATO üstlenebilir' diye konuştu.

### **'YALNIZ HAREKET ETMEMELİ'**

Çankaya Üniversite Uluslararası İlişkiler bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ramazan Gözen ise, 'Bunu Obama değil, ABD'deki silah lobileri dayatıyor.

Türkiye'nin çıkarlarını değil. Eğer İsrail, İran tehdidinden korunmak isteniyorsa, sistemi İsrail'e kursunlar. Türkiye yalnız hareket etmemeli. Avrupa'da güçlü kamuoyu var. Bunları harekete geçirebilir' dedi.

---

**Kaynak:** <http://yenisafak.com.tr/Dunya/?i=288383>